

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Дагестан

МО "Хасавюртовский район"

МКОУ "Первомайская СОШ им. И.Г.Исакова"

РАССМОТРЕНО
[на заседании ШМО]

Абакарова З.М.
приказ №1
от «[28]» [09*] [2023] г.

СОГЛАСОВАНО
завуч УВР

Алдамова П.А.
1 от «30» 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Исакова Х.И.
от «31» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной язык» (аварский язык)

для обучающихся 5-11 классов Составитель :Мусаева А.М.

село Первомайское 2023

ПРОГРАММАЯЛЪЕ БАЯН

...Школалъул цлакъго кIвар бугеб масъалалъун ккола гIун бачIунеб гIелалъе шулияб ва гъваридао лъайкъей, гъезуль гъеб лъай практикалда хIалтIизабизе бажари ва ругъунлъи лъугъинаби, дунялалдехун материалистияб бербалагъи бижизаби.

Авар литературияб мацIалъул къучI ккола болмацI, амма литературияб мацI бечелъизе кIвар бугеб магIданлъун ккола киналго диалектал ва наречиял. Цогидал мацIазго гIадин, авар мацIалъги гIаммаб куцалда тIолго магIарулазул рухIияб бечелъи жанибе бачуна.

Ахираб заманалда гIисинал миллатазул мацIал церетIеялде цIикIкIараб кIвар къолеб буго. Гъел миллатазул рукIа-рахъин цебетIеялдаго цадахъ, гъезул мацIалги бечелъула, церетIола ва хадубккунги гъел церетIезаризе руго.

Школалда авар маI малъиялда церечIарал масъалаби.

Авар маI школалда лъазабиялда церечIарал масъалабилъун ккола: цIалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби, пасихIго цIали камиллъизаби ва каламалъул культура борхизаби.

Школалда авар мацI малъиялъул мурад буго: цIалдохъабазе фонетикаялъе, лексикаялъул, рагIи лъугъиналъул ва хисиялъул, грамматикаялъул, стилистикаялъул хIакъалъуль лъайшвей, жамгIияб гIумруялда жаниб гъелъул кIваралъул хIакъалъуль баянал къей, битIунхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул иш камиллъизари, лъималазул рагIул нахърател бечелъизаби.

V - IX классазда авар мацIалъул курсалъул гIуцIи

Рахъдал мацIалъул программаялда рекъон, V - IX классазда цIалдохъабазда малъизе ккола фонетика, графика, лексика, рагIи лъугъин, грамматика (морфология, синтаксис). Гъединго цIалдохъабазда лъазе ккола стилистикаялъул ва мацIалъул хIакъалъуль гIаммал гIелмиял баянал. ЦIалдохъаби ругъунлъизе ккола битIун хъвазе, битIун цIализе, калам гIуцIизе ва лъалхъул ишараби лъезе.

Авар мацIалъул материал гъадин бикъун буго: V, VI ва VII классазда малъула фонетика, лексика, рагIи лъугъин, морфология ва битIунхъвай. Синтаксис лъазабула VIII - IX классазда. Амма синтаксисалъул ва лъалхъул ишарабазул хIакъалъуль бищун гIадатал (авалиял) баянал V классалдаго къола, морфологияб курс синтаксисалъул къучIалда лъазабизе, калам цебетIезабиялъул ва пунктуациялъул хIалтIаби гъаризе рес букIине. Гъел церехун рехсарал рахъазул хIисабги гъабун, программаялда материал линейно-ступенчатый принципалда рекъон къун буго. Гъединаб принципги къочIое босун, «лексика», «рагIи лъугъин», «предметияб цIар» гIадал темаби V ва VI классазда, «глагол» V, VI ва VII классазда къун руго. «БитIараб ва хъвалсараб калам» абураб тема V ва IX классазда малъулеб буго. ХутIарал темаби цадахъго малъизе рихъизарун руго. Такрарлъулел темаби хадусел классазда малъула гъваридго ва гIатIидго. Гъединго программаялда дандчIвала байбихъул классазда лъималаз лъай- хъвай гъабурал темабиги.

Гъединал темаби г!ат!идго малъизе ккола.

Программаялда т!олабго материал кьун буго лъималазул г!елазул хаслъабиги х!исабалде росун .

Ц!алдохъабазул калам цебет!езаби ва гъел пасих!го ц!ализе ругъун гъари.

Школалда авар мац! малъиялъ ц!алдохъабазул логикияб пикру ва калам цебет!езабула.

Калам цебет!езабиялъе цоцада хурхараб лъабго нух буго.

Калам цебет!еялъул т!оцебесеб нух буго авар мац!алъул дарсазда лъималазул раг!ул нахърател бечед гъаби.

Авар мац!алъул дарсазда лъималазул раг!ул нахърател бечед гъабула бат!и-бат!иял словариял х!алт!абаздалъун, учебникалда ругел ругъунлъиялъул х!алт!абазул текстаздалъун, к!алзул ва хъвавул изложенияздалъун, сочиненияздалъун.

Ц!алдохъабазулгун словарияб х!алт!и гъабулелъул, гъел, жалго жидедаго ч!ун, рич!чуларел раг!аби ратизе, гъезул маг!на учителасда гъикъизе ругъун гъари, словараздаса бит!ун пайда босизе лъай - бищунго к!вар бутел х!алт!абильун ккола.

Калам цебет!езабиялъул к!иабилеб нух буго авар литературияб мац!алъул раг!аби лъугъиналъул, гъел дандраялъул, предложенил г!уц!иялъул, бит!ун ц!алиялъул ва гъ. ц. нормаби лъай. Гъеб рахъалъ программайда (жиб-жиб темаялъул к!иабилеб пункталда гъоркъ) ч!иванкъог!ун бихъизабун буго щибаб классалда лъималазе щевезе кколеб лъайги лъугъине кколеб бажариги.

Калам цебет!езабиялъул лъабабилеб нухги буго авар мац!алъул дарсазда бат!и-бат!ияб темаялъул ва жанралъул материалазда т!асан ц!алдохъаби к!алъазе ругъун гъари.

Калам г!уц!изе ц!алдохъаби ругъун гъариялъе лъик!алан заманги бихъизабун буго. (Авар мац!алъе рихъизарурал саг!тазул щуго бут!а гъабун цо бут!а). Калам г!уц!изе ругъун гъари ц!ик!араб к!вар бугеб иш бугелъул. гъелъие мац!алъул программайда жиб-жиб классалъе бат!аго темабиги кьун руго.

Ц!алдохъанасда лъазе ккола тексталда т!ад х!алт!изе, гъелъул аслияб пикру батизе, къокъаб ва г!ат!идаб план г!уц!изе, гъелда рекъон материал тартибалдеги ккезабун, (бицунги хъванги) изложение т!обит!изе.

Авар мац!алъул дарсазда к!вар кьезе ккола ц!алдохъабазул к!алзул монологияб калам камиллъизабиялде. Гъелъие г!оло ц!алдохъаби т!амизе ккола бат!и-бат!иял темабазда т!асан к!алъазе.

Т!олабго лъаг!алида жанир гъарурал х!алт!абаздалъунги, изложенияздалъунги, сочиненияздалъунги ц!алдохъабазуль бит!араб к!алзул ва хъвавул калам г!уц!иялъул бажари лъугъине буго.

Изложениязе текстал ва сочинениязе темаби т!аса рищулел мехалъ, гъел тарбия къеялъул ва г!елмияб рахъалъан дандекколел рук!ине ккола.

Ц!алдохъабазул калам цебет!езабиялъе бихъизабураб лъабабго нухалъ гъезул каламалъуль дандч!валел г!унгут!аби ва гъалат!ал т!аг!инаризе квербакъула.

Ц!алдохъабазул калам цебет!езабиялда бухъараб буго пасих!го ц!ализе лъазабиялъул ишги.

Пасих!го ц!алиялъул ругъунлъаби камиллъизаризе художествиял текстал (хабар, маргъа, кеч!1) росула.

Пасих!го ц!ализе лъимал ругъун гъариялъе синтаксис лъаялъулги к!удияб к!вар буго. Гъель рес къола калам камил гъабизе ва цебет!езабизе.

Бит!унхъваялъул рахъаль бажари борхизабула, бат!и-бат!иял тайпаялъул (г!инзулаб, берзулаб, кант!изариялъулаб, баян гъабиялъулаб, творческиаб г!адал) диктантал гъарун.

Авар мац!алъул дарсазда цоги предметаулгун бухъен

Школалда ц!алдохъабаз аслияб куцалда лъазабула литератураб мац!. Гъединлъидал шулияб бухъен бук!ине ккола адабияталъул курсалъулгун. Гъениб к!вар къезе ккола художествиял асаразде. Гъель рес къола мац!алъул цо-цо хаслъаби череч!езаризе, раг!аби х!алт!изариялда, грамматикиял формабазда, бат!и-бат!иял синтаксисиял г!уц!абазда, тексталъул бут!абазул ва предложениязул бухъеналъул къаг!идабазда, калам х!алт!изабиялъул бат!и-бат!иял рахъазда хурхарал суалал баян гъаризе.

К!удияб к!вар буго г!урус мац!алъулгун бухъен кквеялъулги. Гъельги рес къола к!иябго мац!алъул грамматикиял г!аммал ва хасал рахъал ч!езаризе, ай цого классалда гъеб к!иябго лъазабулелъул, гъезул дандекколелги кколарелги рахъазул х!исаб гъабун, дарскъей чара гъеч!еб методикияб къаг!идалъун ккола. Гъебго абизе бегъула школалда лъазабулеб къват!исеб пачалихъалъул мац!алъул х!акъальлъулги.

№	Дарсил тема	Чан саг1ат	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и
1	Мац1 ва инсан. Каламалгъул стилал	1	Ц1ияб дарс малгьи	1. Инсанасул г1умруялда жаниб мац1алгъул к1вар ц1алдохъабазда лгъай; 2. Мац1-миллаталгъул аслу бук1ин бич1ч1изаби; 3. Каламалгъул стилазул х1акгъалгъулгъ баян кгъей; 4.Ц1алдохъабазул к1алзул ва хгъавул калам цебет1езаби.	§ 1, 2 ггъум. 3-6
2	Раг1ул г1уц1и. Геминатал ва лабиалиял ггаркгъал.	1	Такрар ггаби	1. Раг1ул г1уц1и такрар ггаби; 2. Морфологияб кгаг1идаялгъ ц1иял раг1аби лгъуггинаризе ц1алдохгъаби руггун ггари; 3. Геминатазул бит1ун хгъаялгъул ва каламалгъулгъ ггел х1алт1изаризе руггун ггари; 4.Лабиалиял ггаркгъазул баян кгъей; 5.Ц1алдохъабазул к1алзул ва хгъавул калам цебет1езаби.	§ 3, х1. 15 (лгъ).
3	Каламалгъул бут1аби.	1	Такрар ггаби	1. Каламалгъул бут1аби такрар ггари; 2. Предметияб ц1аргун ва прилагательноялгун предложениял г1уц1изе лгъазе; 3.Ц1алдохъабазул к1алзул ва хгъавул калам цебет1езаби.	§ 4, х1 27 ггъум 14.
4	Раг1абазул дандрай. Предложение.Текст.	1	Такрар ггаби	1. Раг1абазул дандраялгъул баян кгъей; 2. Предложениялгъул баян кгъей; 4. Предложениязул тайпаби лгъай; 5. Тексталгъул баян кгъей; 6.Ц1алдохъабазул к1алзул ва хгъавул калам цебет1езаби.	§ 5, 6, 7 ггъум. 17-26
5	Абулеб жоялгъул мурадалде балаггун, предложениязул тайпаби. Ах1ул предложение.	1	Такрар ггаби	1. Абулеб жоялгъул мурадалде балаггун, предложениязул тайпаби лгъай; 2.Ах1ул предложение бат1а ггабизе лгъай; 3.Тексталгъулгъ хабариял, суалиял ва т1алабиял предложениял ратизе руггун ггари; 4. Хгъавул калам цебет1езаби.	§ 8,9 ггъум 26-30.
	Диктант.	1		1. Ц1алдохъабазул бит1унхгъаялгъул ва лгъалхгъул	Малгъараб материал

6	Гъалбац1ги гъойги			ишараби лъеялгъул бугеб бажари ц1ехей; 2. Хъвавул калам цебет1езаби.	такрар гъаби
7	Предложениялгъул членал. Подлежащее.	1	Ц1ияб мат. малги	1. Предложениялгъул х1акъалгъулъ бич1ч1и кьей; 2. Предложениялгъул бет1ерал членал такрар гъари; 3. Предложениялда жаниб подлежащее батизе ц1алдохъаби ругъун гъари; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 10, 11, х1. 66 гъум.34.
8	Сказуемое Бит1араб дополнение	1	Ц1ияб мат. малги	1. Сказуемалгъе баян кьезе; 2. Ц1алдохъаби предложениязда жанир сказуемое батизе ругъун гъари ва гьелгие суал кьезе ругъун гъари; 3. Ц1алдохъаби предложениязда жанир бит1араб дополнение батизе ругъун гъари; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 12, 13 х1. 84 (лъ) гъум. 38-40
9	Предложениялгъул бет1ерал гурел членал. Определение	1	Ц1ияб мат. малги	1. Предложениялгъул бет1ерал гурел членал такрар гъари; 2. Определение бет1ераб гуреб член бук1ин бич1ч1изаби; 3. Определениялгъул х1акъалгъулъ бич1ч1и кьей; 4. Предложениялда жаниб определение батизе ругъун гъари; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 14, 15 гъум. 46 х1. 96
10	Хъвалсараб дополнение Х1ал. Раг1абазул диктант	1	Ц1ияб дарс малги	1. Хъвалсараб дополнениялгъе баян кьезе; 2. Предложениялда жаниб батизе лъай; 3. Х1алалгъул х1акъалгъулъ баян кьезе; 4. Предложениялда жаниб х1ал батизе ц1алдохъаби ругъун гъари; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 16, 17; х1. 110 гъум. 51
11	Т1ирит1ич1ел ва т1ирит1арал предложениял	1	Ц1ияб дарс малги	1. Хъвалсараб дополнениялгъе баян кьезе; 2. Предложениялда жаниб батизе лъай; 3. Х1алалгъул х1акъалгъулъ баян кьезе;	§ 18, 19 гъум. 52-56

	Тайпа цоял членалгун предложениял			4. Предложениялда жаниб х1ал батизе ц1алдохъаби ругъун гъари; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	
12	Хит1аб. Хит1абгун лъалхъул ишараби.	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Хит1абалъе баян къезе; 2. Хит1абгун предложениял г1уц1изе ругъун гъари; 3. Предложениялъулъ гъеб бат1а гъабизе лъай; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 20 х1. 133 гъум. 60
13	Сочинение. Хасалихълъи.	1	Калам цебет1езаби	1. Ц1алдохъи сочинение хъвазе ругъун гъари; 2. Т1абиг1аталде бугеб рокъи жеги ц1ик1к1инаби; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	Сочинение хъван лъугъинабизе
14	Г1адатаб предложениялъул синтаксисияб разбор. Г1адаталги журааралги предложениял	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Г1адатаб ва жубараб предложениязе баян къей; 2. Г1адатал предложениял союзазул кумекалдалъун журааразде свериаризе ругъун гъари; 4. Г1адатаб предложениялъул синтаксисияб разбор гъабизе ругъун гъари; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 21, 22 гъум. 62-63, х1.148 гъум.67
15	Бит1араб калам. Диалог. Синтаксис ва пунктуация такрар гъаби.	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Бит1араб каламалъе баян къезе; 2. Бит1араб каламалъулъ лъалхъул ишараби лъезе ругъун гъари; 3. Диалогалъе баян къезе; 4. Диалог г1уц1изе ругъун гъари; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 23, 24, 25, х1. 167 (бицун) гъум.74-75
16	Фонетика. Рагъарал гъаркъал. Рагъукъал гъаркъал.	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Гъаркъида ва х1арпалда гъоркъоб бугеб бат1алъи лъай; 2. Каламалъул лугбузулгун лъай-хъвай гъаби; 3. Рагъаралги рагъукъаги гъаркъазда гъоркъоб бат1алъи бихъизаби; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 26, 27, 28 гъум. 77-79
17	Лабалиял гъаркъал ва геминатал.	1	Ц1ияб мат. малъи	1. Лабалиял гъаркъазе баян къезе; 2. Геминатазебаян къезе ва бит1ун абизе ругъун гъари; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 29 х1. 184 (бицун) гъум. 83
18	Графика.	1	Ц1ияб	1. Графикалъе баян къезе;	§ 30, 31, 32

	Алфавит. Е,Ё,Ю,Я х1арпал. Ъ, Ъ х1арпал.		дарс малъи	2. Тартибалда бит1ун алфавит лъай; 3. Х1арпги гъаракъги цоцаздаса бат1а гъабизе лъай. 4. Е,Ё,Ю,Я х1арапаз раг1ул авалалда ва рагъарал гъаркъазда хадуб к1иго гъаракъ бихъизабулеб бук1ин лъай; 5.Ъ ва Ъ маг1арул мац1алда т1убазабулеб хъулухъ; 6. Ъ ва Ъ ругел раг1аби бит1ун хъвазе ругъун гъари; 7. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	гъум. 83-89
19	Ясги ц1ц1еги. Калам цебет1езаби.	1	Калам цебет1ез аби	1. Ц1алдохъабазул к1валзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	Изложениялъе х1адурize
20	Ясги ц1ц1еги.Изложение.	1	Калам цебет1ез аби	1. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	Малъараб материал такрар гъаби
21	Слог ва раг1и бикъун боси. Ударение.	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Слогалъе баян къезе; 2. Раг1и бит1ун, слогазде бикъизе лъай ва цо мухъидаса цоги мухъиде бит1ун босизе малъи; 3. Ударениялъе баян къезе; 4. Ц1алдохъабазе байбихъул классазда цвараб бажари ударение лъезе жеги камил гъабизе; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 33, 34, 35 к/с гъум.94-95
22	Лексика. Каламалгъл культура. Раг1и ва раг1ул лексикияб маг1на. Цо маг1наялгъл ва г1емер маг1наялгъл раг1аби	1	Ц1ияб дарс малъи	1.Лексикаялгъл х1акъалгълъ бич1ч1и къезе; 2. Цо маг1наялгъл ва г1емер маг1наялгъл раг1абазе бич1ч1и къезе; 3. Г1емер маг1наялгъл раг1абигун предложениял г1уц1изе лъазе; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§ 36, 37 гъум. 96-100
23	Раг1ул бит1араб ва	1	Ц1ияб	1. Раг1ул бит1араб ва хъвалсараб маг1на бук1унеблъи	§38, 39, 40, 41

	хъвалсараб маг1на. Омонимал. Синонимал. Антонимал.		дарс малъи	лъай; 2. Раг1ул бит1араб ва хъвалсараб маг1наялда предложениял г1уц1изе ругъун гъари; 3. Омонимазе баян къезе; 4. Мисалал рачине ругъун гъари; 5. Синонимазе баян къезе; 6. Синонималгун предложениял ургъизе ругъун гъари; 7. Антонимазе баян къезе; 8. Омонимаздаги, синонимаздаги, антонимаздаги гъоркъоб бугеб бат1алъи бихъизабизе; 9. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	гъум.101-105
24	Такрар гъаби	1	Такрар гъаби	1. Цереккун дарсазда малъараб материал такрар гъаби; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 42 гъум.105-106
25	Эркенаб диктант. Гъалбац1ги гъойги	1	Калам цебет1ез аби	1. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	Малъараб материал такрар гъаби.
26	Морфема-раг1ул бищун гъит1инаб маг1наяб бут1а. Раг1ул аслу ва ахир.	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Морфемалъе баян къезе; 2. Раг1ул ахиралъе ва аслуялъе баян къезе; 2. Ц1алдохъаби ругъун гъаризе раг1абазулъ ахир ва аслу батизе; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 43,44 x1.262 гъум.111
27	Раг1ул къибил. Суффикс. Раг1ул къибилалъулъ гъаркъазул хиси.	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Раг1ул къибилалъе баян къезе; 2. Раг1абазулъ къибил батизе ругъун гъари; 3. Суффиксалъе баян къезе; 4. Суффиксалъул кумекалдалъун раг1аби лъугъинаризе ругъун гъари; 5. Раг1ул разбор гъабизе ругъун гъари; 6. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§45, 46, 47 гъум.112-118
28	Морфемика. Орфография такрар гъаби. Раг1ул г1уц1иялъул	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Орфография такрар гъаби; 2. Раг1ул г1уц1иялъул разбор гъабизе ругъун гъари; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§48 гъум.118-119 x1.289 гъум.120

	разбор.				
29	Предметияб ц1ар. Предметияб ц1аралгьул маг1на ва гьелгьул грамматикиял г1аламатал. Хасал ва г1аммал ц1арал.	1	Ц1ияб дарс малги	1. Предложениялгьул членал ва каламалгьул бут1аби такрар гьари; 2. Предложениязулгь предметиял ц1арал ратизе ругьун гьари; 3. Хасалги г1аммалги ц1аразда гьоркьоб бугеб бат1алги бихьизаби; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§49, 50 х1. 309, гьум. 127
30	Предметияб ц1аралгьул жинс. Предметияб ц1аралгьул цолгьул ва г1емерлгьул форма. Предметияб ц1ар такрар гьаби. Предметияб ц1аралгьул морфологияб разбор.	1	Ц1ияб дарс малги	1. Предметияб ц1аралгьул жинсал рак1алде щвезаризе; 2. Сулаздалгьун жинс бат1а бахъизе ругьун гьари; 3. Предметияб ц1аралгьул формабазе баян кьезе; 4. Цо форма цогиялде хисизе ругьун гьари 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§51, 52, 53 гьум.128-134
31	Глагол. Каламалгьул бут1а х1исабалда глагол. Рухьарал ва т1адч1арал глаголал. Жинсиял ва жинсиял гурел глаголал.	1	Ц1ияб дарс малги	1. К/б такрар гьари; 2. Глаголалгье баян кьезе; 3. Глаголалгьул грамматикиял г1аламаталгун лъай- хъвай гьаби; 4. Рухьаралги т1ад ч1аралги глаголазда гьоркьоб бугеб бат1алги бихьизаби; 5. Рухьарал ва т1адч1арал глаголал рат1а гьаризе ц1алдохъаби ругьун гьари; 6. Жинсал такрар гьари; 7. Жинсиял ва жинсиял гурел глаголазул бицине; 8. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби.	§54,55, 56 гьум.140 х1.337
32	Глаголияб ц1ар. Глаголалгьул заман. Араб заманалгьул глагол. Бач1унеб заманалгьул глагол.			1. Глаголалдаги глаголалгьул ц1аралдаги гьоркьоб бугеб бат1алги бихьизаби; 2. Глаголияб ц1ар бат1а гьабизе ц1алдохъаби ругьун гьари; 3. Араб, бач1унеб, г1ахъалаб ва гьанже заманаби рат1а	§57-63 к/с гьум.150

	Г1ахъалаб заманалъул глагол. Гъанже заманалъул глагол.			гъаризе лъай; 4.Тексталъулъ араб, гъанже, бач1унеб ва г1ахъалаб заманалъул глаголал ратизе ругъун гъари; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	
33	Контролияб диктант. Т1абиг1иял бечелъабаздаса бит1ун пайда босизе	1	Х1асил гъаби	Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул даража борци	Малъараб материал такрар гъаби
34	Х1асил гъабиялъул дарс	1	Х1асил гъаби	1. Малъараб материал такрар гъаби; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	

Авар мац1 5 класс

V классалъул ц1алдохъабазул лъаялдехун ва бажариялдехун ругел аслиял т1алабал.

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:

раг1ул бит1араб ва хъвалсараб, г1емер ва цо маг1на бук1ин, омонимал, синонимал ва антонимал;
раг1ул фонетикияб, морфологияб ва г1уц1иялъул разбор гъабизе;
бат1и-бат1иял тайпабазул г1адатал предложениаял г1уц1изе;
г1адатал предложенияздаса союзаздалъунги союзал гъеч1ологи журарал сок1карал предложениаял г1уц1изе;
къолболъ хиси кколел предметияз ц1аралдул г1емерлъул форма бит1ун лъугъинабизе.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

Орфографиялъул рахъалъан: г1адамазул ва географиял ц1аразулъ, къват1азул, байданазул ва пачалихъиял байрамазул ц1аразулл к1удияб х1арп хъвазе;
г1ахъазул, газетазул, журналазул, суратазул, кинофильмабазул, литературиял асаразул ц1аразул бет1ералда к1удияб х1арп хъвазе ва кавычкаби лъезе;

Пунктуациялъул рахъалъан: хит1абазуль лъалхъул ишараби лъезе; журарал сок1карал предложениязуль запятаял лъезе;
тайпа цоял членазуль ва бит1араб каламгун предложениаялъул лъалхъул ишараби лъезе.

Орфоэпиялъул рахъалъан:

геминатал ва лабиалиял гъаркъал бит1ун рахъизе; бак1алъул диалекталде дандеккун литературияб мац1алъулъ ругел бат1и- бат1иял гъаркъал бит1ун рахъизе.

Калам г1уц1иялъул рахъалъан:

тексталъул тема ва аслияб пикру ч1езабизе; хабарияб тексталъул г1адатаб план г1уц1изе;

дуруго ва къокъго хабариял текстал ричине ва хъвазе;
 бихъизабураб темаялда тласан сочинение хъвазе;
 жинцаго гъабураб хIалгIул хIакъалъуль хабар хъвазе ва бицине;
 жиндирго пикру баянго, дуруго бицине, берцинго хъвазе, хIажат гъечIеб такрарлъи биччангутIизе, жиндирго каламалъуль лексикаял синонимал хIалгIизаризе.

Авар мацI 6 класс

№ п/п	Дарсил тема	СагIгазул къадар	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокъобе хIалтIи	Программаялъулаб къо-моцI	ХIужжаялъулаб къо-моцI
1	Авар мацIалъул хIакъалъуль къокъаб баян Лексика ва фразеология. 5 абилеб классалда малъараб лексика такрар гъаби	1	ЦIияб дарс малъи Такрар гъаби	1. КIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби; 2. 6 кл. авар мацIгун лъай-хъвай гъаби 1. Лексикаялъул хIакъалъуль баян такрар гъаби; 2. КIалзул ва хъвавул к/ц	X1. 1, гъум. 3 (реклехъе) §1 X1.5 гъум. 9		
2	Киназго хIалтIизарулел рагIаби Диалектикаял ва пишачильиялъул рагIаби	1	ЦIияб дарс малъи	1. Лит. мацIалъе баян къезе; РагIул аслияб магIна бици 2. Диалектикаял ва пишачильиялъул рагIабазе баян къезе; 3 КIалзул ва хъвавул к/ц	§2 X1.4 гъум. 11 §3 X1.4 гъум. 13		

3	Цогидал мацIаздаса рачIарал рагIаби. ЦIиял ва басралъарал рагIаби Фразеология	1	ЦIияб дарс мальи	1. ЦIалдохъабазул лъай-хъвай гъабизе цогидал мацIаздаса рачIарал рагIабигун; 2. ГIурус мацIалдаса рачIарал рагIабазул битIун -хъваялъул хIакъальулъ бичIчи къезе; 3.КIалзул ва хъвавул к/ц 1. ЦIиял ва басралъарал рагIабазул хIакъальулъ бичIчи къезе; 2. ЦIалдохъабазул к/ц 1. Фразеологиялъул ва фразеологиял сверелазул хIакъальулъ баян къезе; 2. КIалзул ва хъвавул к/ц	§4 §5 §6, X1.5 гъум. 20		
4	К.ц. диктант	1	ХIасил гъаби	1. ЦIалдохъабазул битIунхъваялъул ва пунктуациялъул бажари лъазе;	Малъараб материал т/гъ		
5	РагIи лъугъин. 5кл. малъараб материал такрар гъаби Морфологияб къагIидаялъ рагIи лъугъин: суффиксазул кумекалдалъун	1	Такрар гъаби ЦIияб дарс мальи	1. Сундул кумекалдалъун рагIи лъугъун бици; 2. 5 классалда малъараб материал т/гъ (рагIаби лъугъин) 3. КIалзул ва хъвавул к/ц 1. Морфологияб къагIидаялъ рагIи лъугъун к/ц бихъизаби; 2. Авар мацIалда суффиксазул кумекалдалъун рагIаби лъугъин бихъизаби ва бичIчиизаби 3)Суффиксазул кумекалдалъун рагIаби лъугъинаризе лъазе:	§7 X1.4 гъум. 22 §8 X1.6 гъум. 26		

6	<i>КӀиго рагӀи, яги кӀиго кьибил жубан рагӀаби лъугьин</i> <i>БакӀалгьул гӀадамал рихьизарулаго, рагӀул кьибил хисиялдалгьун</i>	1	ЦӀияб дарс малъи	1. КӀиго рагӀи, яги кӀиго кьибил жубан лъугьарал рагӀабазулгун битӀун - хъваялгьул лъай-хъвай гъаби; 2. КӀалзул ва хъвавул к/ц 1. БакӀалгьул гӀадамал рихьизарулаго, рагӀул кьолбол кинаб хиси кколеб бихьизаби: 2. КӀалзул ва хъвавул к/ц	§8 X1.5 гьум. 27		
7	<i>Цо каламалгьул бутӀа цогиялгьул бакӀалда хӀалтӀизаби</i> Журарал кьокь гьарурал рагӀаби. РагӀабазул диктант	1	ЦӀияб дарс малъи	1. Каламалгьул бутӀаби такрар гъари; 2. Каламалгьул бутӀабазул дандеккей; 3. КӀалзул ва хъвавул к/ц 1.Кинаб мацӀалдаса нилъехъе кьокь гьарурал рагӀаби рачӀарали бицине; 2. КӀалзул ва хъвавул к/ц	§8 § 9 гьум 31-34. К/с гьум.35		
8	Калам цебетӀезаби Изложение. Руз	1	Калам цебетӀезаби	1. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул к/ц 2. ЦӀалдохъабазул рузиде бугеб бербалагьи хисизаби; гьелгьул гӀадамазе бугеб пайда	Изложения хъван лъугӀизабизе		
9	Морфология ва битӀунхъвай. Предметияб цӀар. Предметияб цӀар (цебесеб классалда малъараб такрар гъаби) Предметияб цӀаралгьул цолгьул ва гӀемерлгьул форма такрар гъаби	1	Такрар гъаби	1.Цебе малъараб материал такрар ва гъварид гъаби; 2. Падежал такрар гъари; 3. КӀалзул ва хъвавул к/ц 1.Цебе малъараб гӀамлъизаби; 2. КӀалзул ва хъвавул к/ц	§10 X1 5 гьум 38 гьум 42		
10	БакӀалгьул падежал	1	ЦӀияб дарс малъи	1. Падежазул ахиразул битӀунхъвай малъи; 2. Предметиял цӀарал падежазде сверизаризе ругьун гъаризе;	§11 гьум 47-48		

				3. К1алзул ва хъвавул к/ц			
11	Предметияб ц1аралъул г1емерлъул форма Г1емерлъул формаялде пр. ц1ар падежазде свери.	1	Ц1ияб дарс малъи	1.Пред. ц1ар такрар гъаби; 2.Пред. ц1аралъул г1емерлъул формаялъе г1аммаб баян къезе; 3. К1алзул ва хъвавул к/ц 1.Г1емерлъул формаялъул пр. ц1арал падежазде сверизе гъаризе ругъун гъаризе; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц	§12 Х1 5 гъум 50		
12	Предметияб ц1аралъул суффиксал Жуларал предметиял ц1арал ва гъезул бит1унхъвай ва разбор	1 1	Ц1ияб дарс малъи	1. Предметиял ц1арал лугъизаризе х1алт1изарулел суффиксазе баян къезе; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц 1. Жуларал пр. ц1арал кин лъугъунелали рихъизари; 2. Жуларал пр. ц1аразул бит1унхъвай малъи: 3. К1алзул ва хъвавул к/ц	§ 14 Х1 6 гъум 55 § 15 гъум 55-56		
13	Контролияб диктант «Муг1рузда бет1ербахъи»	1	Х1асил гъаби	1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъулаб ва пунктациялъулаб лъай щиб даражаялда беgebали хал гъаби	Малъараб материал такрар гъаби		
14	Прилагательное Качествиял прилагательнойл	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Прилагательное к/б х1исабалде г1аммаб баян къезе; 2. Пр. членал такрар гъари 3. К1алзул ва хъвавул к/ц 1.Качествиял прилагательнойзе баян къезе; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц	§ 17 Х1 3 гъум 61 §18		

15	Гьоркъоблъиялъу-лал прилагательная Прилагательная лъугъунек куц. РагIабазул диктант	1	ЦIияб дарс малъи ЦIияб дарс малъи	1.Качествиялги гьоркъоблъиялъу-лалги прил. гьоркъоб бугеб батIалъи бихъизаби; 2. КIалзул ва хъвавул к/ц 1.Авар мацIалда прилаг. лъугъунел къагIидабазулгун лъай-хъвай гъаби; 2.ЦIалдохъабазул битIунхъваялъулаб лъай щиб даражаялда бугебали хал гъаби; 3. КIалзул ва хъвавул к/ц	§19 X1 4 гъум 65 §20 X1 4 гъум 67		
16	Предметияб цIарлъун лъугъарал прилагательная падежазде свери	1	ЦIияб дарс малъи	1.Пред. цIарул бакIалда хIалтIизарулел прилаг. падежазде сверизе цIалдохъаби ругъун гъари; 2. КIалзул ва хъвавул к/ц	§21 X1 6 (лъ.) гъум 71		
17	ГIурус мацIалдаса рачIарал прилагательная- зул битIунхъвай Прилагательная-лъул разбор	1	ЦIияб дарс малъи	1.ГIурус мацIалдаса рагIарал прил-зул битIун хъваялъул хIакъалъуль баян къей; 2. КIалзул ва хъвавул к/ц	§ 22 X1 4 гъум 73		
18	Сочинение «Нижер хъизан» . Сочинениялъул анализ	1	ЦIияб дарс малъи	1. КIалзул ва хъвавул к/ц 2. Эбел-инсуде яцал вацазде бугеб рокъи цIикIинаби 1.Прилогательно-ялъул разбор гъабизе ругъун гъари; 2. Сочинениялъул анализ гъаби	Сочинение лъугъинабизе §23 К/с гъум 75		

19	Рикклен. Раглабазул диктант Риккленалъул глущи. Ругъун гъариялъул диктант	1	Цияб дарс мальи	1.Риккленалъул хлакълъулъ баян кьей; 2. Цалдохъабазул битлунхъваялъул лъай борхизаби; 1. Риккленалъул глущиялъул хлакълъулъ баян кьей; 2. Цалдохъабазул битлунхъваялъул ва пунктуациялъул лъай щиб даражаялда бугебали хал гъаби; 3. Калзул ва хъвавул к/ц	§24 Х1 5 гъум 78 § 25 Х1 3 гъум 79		
20	Риккленалъул разрядал Иргадул рикклен	1	Цияб дарс мальи	1. Риккленазул разрядазулгун цалдохъабазул лъай-хъвай гъабизе; 2. Калзул ва хъвавул к/ц 1. Иргадул рикклен кин лъутъунебали бихъизаби; 2. Калзул ва хъвавул к/ц 3.Халтлаби хъвай	§ 26 Х1. 3 Гъум. 83 § 27 гъум 86		
21	Риккленалъул битлунхъвай Риккленал падежазде свери Риккленалъул морфологияб разбор. Раглабазул диктант	1	Цияб дарс мальи	1.Рикклен такрар гъаби; 2. Риккленалъул битлунхъвай мальи; 3. Калзул ва хъвавул к/ц 1. Риккленал падежазде свери ругъун гъари; 2. Калзул ва хъвавул к/ц 1. Цалдохъаби риккленалъул морфологияб разбор гъабизе ругун гъари; 2. Цалдохъабазул битлунхъваялъул лъай щиб даражаялда бугебали хал гъаби; 3. Калзул ва хъвавул к/ц	§ 28 гъум 88-89 §29 гъум 91-92 §30 К/с гъум. 94		

22	Контролияб диктант «Сталинрадалъул гъунар»	1	ХІасил гъаби	1. ЦІалдохъабазул битІунхъваялъулаб ва пунктуациялъулаб лъай щиб даражаялда бугебали хал гъаби	Малъараб материал такрар гъаби		
23	ЦІарубакІ. ЦІарубакІазул магІна. Диктанталъул анализ гъаби	1	ЦІияб дарс малъи	1. ЦІарубакІалъе к/б хІисабалда гІаммаб баян къезе; 2.К/б такрар гъари; 3. ЦІарубакІалгун предложениял гІуцІизе ругъун гъари; 4. Диктанталъул анализ гъаби	§ 31 ХІ 8 гъум 97		
24	ЦІарубакІазул разрядал ЦІарубакІал падежазде свери	1	ЦІияб дарс малъи ЦІияб дарс малъи	1.ЦІалдохъабазул цІарубакІазул разрядалгун лъай-хъвай гъаби; 2. ЦІарубакІал каламалъуль хІалтІизаризе лъай; 3. Мисалал рачи. 1. ЦІарубакІ такрар гъаби; 2. ЦІарубакІал падежазде сверизе ругъун гъари; 3. КІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби	§32 ХІ 2 гъум 99 § 33 гъум 100-103		
25	ЦІарубакІазул битІунхъвай ЦІарубакІазул морфологияб разбор. Изложениялъул анализ	1	ЦІияб дарс малъи ЦІияб дарс малъи	1. ЦІарубакІ такрар гъаби; 2. ЦІарубакІазул битІунхъвай малъи; 3. КІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби 1.Морфологияб разборалъул тартиб лъай; 2.Калам цебетІезаби 3. Изложениялъул анализ гъаби	§ 34 гъум 104 К/с 107-108		

26	Причастие. Причастиялъул магІна Причастиялъул грамматикиял гІаламатал.	1	ЦІияб дарс малъи ЦІияб дарс малъи	1. Причастиялъул хІакъалъуль баян къезе; 2. Причастиялдаги прилагательнойл-даги гъоркъоб бугеб батІалъи бихъизаби. 3. Калам цебетІезаби 1. Причастиялъул гр. гІаламатазул бици; 2. Калам цебетІезаби	§35 ХІ 5 гъум 110 § 36 гъум 110-111		
27	Предложениялда жаниб причастие. РагІабазул диктант	1	ЦІияб дарс малъи	1. Причастие такрар гъаби; 2. Предложениялъул членал такрар гъари; 3. Предложениялда жаниб причастие щиблъун ккун букІунебали малъи; 4. ЦІалдохъабазул битІунхъваялъул лъай борци	§ 37 ХІ 5 гъум 114		
28	Сочинение «Исана хасел»	1	Калам цебетІезаби	1. ТабагІаталде бугеб рокъи жеги цІикІінаби; 2. ЦІалдохъабазул калам цебетІезаби	Сочинение лъугъинабизе		
29	Причастияб сверел Причастиялъул заманаби	1 1	ЦІияб дарс малъи ЦІияб дарс малъи	1. Причастияб сверелалъе баян къезе; 2. Сочинениялъул анализ гъаби; 3. Калам цебетІезаби 1. Заманаби такрар гъари; 2. Мисалал рачи; 3. ХІалтІаби хъвай	§ 38 гъум 117 § 39 ХІ 8 гъум 121		
30	Причастие падежазде свери Причастиялъул разбор	1 1	ЦІияб дарс малъи ЦІияб дарс малъи	1. Причастие такрар гъаби; 2. Причастие падежазде сверице ругъун гъари; 3. Калам цебетІезаби 1. Морфологияб разбор гъабизе лъазе;	§ 40 ХІ 5 гъум 123 §41 К/с		

				2. Калам цебетлезаби	Гьум. 124		
31	Контролияб диктант	1	Х1асил гьаби	1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул лъай щиб даражаялда бугебали хал гьаби	Малъараб материал такрар гьаби		
32	Деепричастие. Деепричастие глаголалъул хасаб форма Деепричастиялъул грамматикиял г1аламатал.	1	Ц1ияб дарс малъи	1.Деепричастиялъе баян къезе; 2. Деепричастие глаголалъул хасаб форма бук1ин бици; 3. Калам цебетлезаби 1.Деепричастиялъул грамматикиял г1аламатазул бицине; 2. Калам цебетлезаби	§ 42 Х1 5 гьум 126 § 43 Х1 2 гьум 128		
33	Предложениялда жаниб деепричастие Деепричастиялъул заманаби Деепричастияб сверел	1	Ц1ияб дарс малъи Ц1ияб дарс малъи	1. Предложениязулъ членал такрар гьари; 2.Предложениязулъ деепричастие батизе лъазе 2. Калам цебетлезаби 1. Деепричастие заманабазде хисизе лъазе; 2. Калам цебетлезаби	§ 44 Х1 3 гьум 131 § 45 Х1 7 гьум 134		
34	Контролияб диктант. Бобр	1	Х1асил гьаби	1. Бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул ц1алдохъабазул лъай борцине	Малъараб материал такрар гьабизе		
35	Х1асил гьабиялъул дарс. Диктанталъул анализ	1	Такрар гьаби	1. 6 классалда малъараб материал г1амлъизаби; 2. Калам цебетлезаби			

Авар мац1 7 класс

№ п/п	Дарсил тема	Саггазул къадар	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокъобехи халти
1	Предложение	1	Такраргъаби	1. ПредложениязултайпабиракIалдещвезари; 3. РагIилъугъиналъуласлиякъагIидабиракIалдещвезари; 4. КIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 47, 48
2	Морфология БитIунхъвай.	1	Такраргъаби	1. Каламалъул бутIаби такраргъари; 2. Падежалтакраргъари; 3. Журарал рагIабазул битIунхъвай ракIалде швезаби; 4. КIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 49 x1. 5 гъум. 142
3	Глаголалъулавалияб форма-инфинитив «Гъабизе» - кумекалъул глагол	1	ЦIияб дарсмалъи	1. Глаголалъе баян къезе; 2. Инфинитивалъе баян къезе; 3. «Гъабизе» - кумекалъулглаголалдасабатIибатIиялформабилъугъунелрукIинбихъизаби; 4. КIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 50, 51 x1. 5 гъум. 142
4	Журарал глагодал	1	ЦIияб дарсмалъи	1. Жураралглаголазебаянкъезе; 2. ЖураралглаголалбитIунхъвазеругъунгъари; 3. Составиябглаголалъе баян къезе; 4. Глаголазулзаманабитакраргъари; 5. КIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 52, 53
5	Гъанжезаманалъулсоставиял глагодал	1	ЦIияб материалъи	1. Гъанжезаманалъулсоставиял глагодал лъугъунеб къагIида бихъизаби; 2. БачIунебзаманалъулсоставиялглаголлъугъунебкъагIидабихъизаби; 3. КIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 54, 55 x1. 5 гъум. 154
6	Араб заманалъулсоставиял глагодал	1	ЦIияб дарсмалъи	1. АрабзаманалъулсоставиялглаголаллъугъунебкъагIидабихъизаби 2. Араб заманалъулсоставиял глагодал лъугъинаризеругъунгъари; 3. ГлаголалъултакрарлъиялъулформабилъугъунелкъагIидабазулбичине; 4. Глаголалъултакрарлъиялъулформабигунпредложениялургъизеругъунгъари	§ 56 x1. 5 гъум. 157

7	Контролияб диктант. Риидалрохъов	1	ХІасил гъаби	1. БитІунхъваялъулвалъалхъулишарабилъеялъулдаражаборци;	Малъараб материал такраргъаби
8	ГІинзул глагол Глаголалъулнаклонениял Хабарияб наклонение	1	ЦІияб дарсмал ъи	1. ГІинзул глаголалъе бичІчи къезе; 2. Наклонениялъул хІакъалъуль бичІчи къей; 3. Хабариябнаклонениялъулбицине; 4. КІалзул вахъвавул калам цебетІезаби	§ 58, 59 хІ. 3 гъум. 165 (лъ.)
9	ТІалабияб наклонение ТІалабияб наклонениялъул гъечІолъиялъул форма	1	ЦІияб дарсмал ъи	1. ТІалабиябнаклонениялъебичІчикъезей; 2. ТІалабиябнаклонениялъулгъечІолъиялъулформакинлъугъулебалибихъиза би; 3. КІалзул вахъвавул калам цебетІезаби	§ 60, 62 хІ. 4 гъум. 172
10	ТІалабиябнаклонениялъ улгъариялъулабформа ТІалабиябнаклонениялъ улгъесизариялъулформа	1	ЦІияб дарсмал ъи	1. ТІалабиябнаклонениялъулгъариялъулформакинлъугъулебалибихъизаби; 2. ЦІалдохъабигъариялъулформакаламалъульхІалтІизабизеругъунгъари; 3. ТІалабиябнаклонениялъулгъесизариялъулформалъугъунебкъагІидамалъи ; 4. ГъесизариялъулабформакаламалъульхІалтІизабизецІалдохъабиругъунгъа ри; 5. КІалзул вахъвавул калам цебетІезаби	§ 62, 63 хІ. 4, гъум. 174
11	ШартІияб наклонение ШартІияб наклонениялъул гъечІолъиялъул форма	1	ЦІияб дарсмал ъи	1. Глаголазулкиналформабаздасан шартІияб наклонение лъугъунебалималъи; 2. Тексталъуль шартІиял наклонениялратизе цІалдохъабазда лъай; 3. ШартІиябнаклонениялъулгъечІолъиялъулформаялъулглаголаллъугъинар изеругъунгъари; 4. Тексталъуль шартІиял наклонениялратизе цІалдохъабазда лъай; 5. КІалзул вахъвавул калам цебетІезаби	§ 64, 65 гъум. 177-179
12	ШартІияб наклонениялъуланищаль улаб форма	1	ЦІияб дарсмал ъи	1. ШартІиябнаклонениялъуланищальулабформалъугъинабизеругъунгъари; 2. Текстазулъгъелратизельай;	§ 66, 67 хІ. 3 гъум. 180

	Суалияб наклонение			3. Суалиябнаклонениялъщибзагьиргьабулебалималъизе; 4. Суалиябнаклонениялъулглаголалгунпредложениял глуцлизе ругьунгъари; 5. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	
13	Глаголазул бит1унхъвай	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Глагол такраргъаби; 2. Цо маг1на кьолел, г1ага-шагараб маг1на кьолел, составиялглаголазул бит1унхъвай ц1алдохъабазда малъи; 3. Морф. разборалъултартибмалъи; 4. К1алзулвахъвавулкаламцебет1езаби	§ 68 Суалал гьум. 188-189
14	Калам цебет1езаби. Тарац	1	Калам цебет1езаби	1.Ц1алдохъабазул калам цебет1езаби; 2.Жамилатилги Мурадилгигьунаралъекъиматкъезе ц1алдохъабазда лъай	Изложени-ялъехадуризе
15	Контролияб изложение Тарац.	1	Калам цебет1езаби	1.К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби;	Малъараб материал такраргъаби
16	Наречие Наречиялъулразрядал	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Наречиялъул х1акъалъуль г1аммаб баян кьей; 2. Ц1алдохъаби тексталъульнаречиялратизевасуалкъезеругьунгъари; 3. Наречиязулразрядазулгунлъай-хъвайгъаби; 4. Тексталъульсуалалъулкумекалдалъуннаречиялъулразрядаллъай; 5. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 70 х1. 4 гьум. 191
17	Наречие лъугьин Наречиялдажаниржинсиял г1аламатал	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Ц1алдохъабазулнаречияллъугьунелкъаг1идабигунлъай-хъвайгъаби; 2. Жинсиялглаголаздаса, ишараялъулц1арубак1аздасалъугьаралнаречиязульги, гьедингобак1алъулнаречиязульгигжинсиялг1аламаталц1унибихъизаби; 3. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 72, 73 х1. 3 гьум. 199
18	Предметиял ц1аразул цо-цопадежияб форма наречияздесвери	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Предметиял ц1аразул цо-цопадежияб форма наречияздесверулеб бук1ин бихъизаби; 2. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби;	§ 74 х1. 4 гьум. 200
19	Наречиялъул бит1унхъвай	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Наречиязулбит1унхъваялъулбици; 2. Цебекунмалъарабматериалг1амлъизаби; 3. Разборгъабулебтартибмалъи;	§ 75,76 Гьум. 202-203

	Наречиялъул разбор			4. К1алзулвахъвавул калам цебет1езаби	
20	Союзал	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Кумекалъул к/б такраргъари; 2. Сок1к1иналъул ванахърилълбиналъулсоюзал рат1а гъаризелъай; 3. Маг1на дандекколелсоюзал х1алт1изаризе лъай; 4. Маг1на дандекколелсоюзал х1алт1изаризе лъай; 5. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§77 х1. 3 гъум. 206
21	Союзазул бит1унхъвай	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Союзулбит1унхъваймалъи; 2. Союзалгигъоркьореккезарун, предложениялг1уц1изеругъунгъари; 3. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 78 х1. 1 гъум. 207 (лъ)
22	Контролияб диктант Бат1и-бат1иял малъа-хъваял	1	Х1асилгъаби	1. Союзулбит1унхъваялъул валъалхъулишарабилъеялъулпрахъалъа ц1алдохъабазул лъайборци.	Малъараб материал такраргъаби
23	Частицаби Частицабазул группаби	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Частицабазе к/б х1исабалда г1аммаб баян къезе; 2. Частицабазул группаби рат1а рахъиземалъи; 3. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 79, 80 х1. 4 гъум. 214
24	Частицабазул бит1унхъвай	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Ц1алдохъабичастицабибит1унхъвазеругъунгъари; 2. Маг1наялъухъ балагъун, частицаби х1алт1изаризе лъай; 3. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 81 х1. 3 гъум. 215
25	Хадурег1ел	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Хадурег1елазег1аммаббаянкъезе; 2. Хадурег1елазулгунц1алдохъабазуллъай-хъвайгъаби; 3. Хадурег1елаллъун х1алт1изарулел наречиялмалъи; 4. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 82 х1. 4 гъум. 219
26	Хадурег1елазул бит1унхъвай	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Хадурег1елазулбит1унхъваялъулбици; 2. К1алзулвахъвавул калам цебет1езаби	§ 83 х1. 4 гъум. 222 (къ)
27	Междометие	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Междометиязулгунц1алдохъабазуллъай-хъвайгъабизе; 2. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 84 3 предло - жениеургъизе
28	Междометиязул бит1унхъвай	1	Ц1ияб дарсмалъи	1. Междометиязул бит1унхъвай малъи; 2. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	§ 85 гъум. 223
29	Эркенаб диктант. Имам	1	Калам	1. Имам Шамил-киназегомисал вук1ин ц1алдохъабазда бич1чи;	Малъарабтакр

**VII
клас
сал
бул
л
ц
л
до
х
ба
зул
ла
ял
ду
х
н
ва
ба
ж**

	Шамил. Калам цебет1езаби.		цебет1е- заби	2. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	аргъаби
30	Каламалъул бут1аби. Предметияб ц1ар, прилагательное, рик1к1ен.	1	Такрарг ъаби	1.Каламалъул бут1аби такраргъари. 2.Ц1алдохъабазул к1алзул вахъвавул калам цебет1езаби.	Каламалъул бут1аби такраргъари
31	Ц1арубак1, глагол, наречие.Т/гъ	1	Такрарг ъаби	1.Ц1арубак1, глагол, наречие.Т/гъ 2. Ц1алдохъабазул к1алзул вахъвавул калам цебет1езаби.	Каламалъул бут1аби такраргъари
32	Союз, частица, хадурег1ел, междометие.	1	Такрарг ъаби	1.Союз, частица, хадурег1ел, междометие т/гъ 2. Ц1алдохъабазул к1алзул вахъвавул калам цебет1езаби.	Малъараб материал такраргъаби
33	Контролияб диктант. Г1ужрукъаль яс хвасаргъаюна.	1	Х1асил гъаби	1. Ц1алдохъабазулбит1унхъваялъулвалъалхъулишарабилъеялъулдаражабор цине	Малъараб материал такраргъаби
34	Х1асил гъабиялъулдарс.	1	Х1асил гъаби	1. 7 классалдамалъарабматериалалъул х1асил гъаби; 2. К1алзул вахъвавул калам цебет1езаби	

ариялдехунругеласлиял т1алабал

Ц1алдохъабазда лъазеккола:

VIIклассалдалъазаруралжалгожидедаго ч1арал вакумекалъулалкаламалъул бут1аби баян гъаризе;
глаголалъул баг1и-бат1иял формабилъугъинаризе.

Орфографиялъулрахъалъан:

байбихъулклассаздава V, VI, VII классаздалъазабураб мац1алъул материалалдадандекколелорфограммаби баян гъаризе;
глаголал бит1ун хъвазе;
союзал, хадурег1ел вачастицаби бит1ун хъвазе.

Пунктуациялъулрахъалъан:

междометияздахадуб запятая, яги ах1ул ишаралъезе.

Орфоэпиялъулрахъалъан:

глаголал, наречиял (аск1об, цебе, гъорлъвагъ. ц.) ва
частицаби, авар литературияб мац1алъул орфоэпия ц1унун, ц1ализе.

Калам г1уц1иялъул рахъалъан:

Гіадамасул сипат-сураталъулги хІалтІул иналъулгиописаниялъулэлементалругебхабарибтексталъул гІатІидгоги кьокьгоги изложение хъвазе;
 Гіадамасул хІалтІул иналъулсурат цебетІезабун, хъвазе; бихъизабурабсюжеталдарекьон, харбалхъвазе; жалго цІалдохъабазул гІумруялда хурхарал,
 жидергопикрубициналъулалсочинениялхъвазе.

Авар маці 8 класс

№ п/п	Дарсил тема	СагІтазул кьадар	Дарсил мурад	Рокьобе хІалтІи	Программаялъула б кьо-моці	ХІужжаялъулаб кьо-моці
1	7 кл. малъараб материал такраргъаби. Фонетика. Лексика ва фразеология	1	1.Фонетика такраргъабизе; 2. РагІи цомухъидасацогимухъиде, слогаздебикьун, боси ракІалде швезаби; 3. Е, Ё, Ю Я хІарпал цогъаракъбихъизабизеги кІиго гъаракъбихъизабизеги хІалтІизарулел рагІаби ракІалде швезаби 4. Лексикаялъулвафразеологиялъул хІакъалъуль бичІчи кьей; 5. ЦІалдохъабазул кІалзул вахъвавул калам цебетІезаби	§ 1 гьум. 3 § 2 гьум. 4	02.09	
2	РагІул гІуцІи ва рагІи лъугьин Морфология РагІабазул диктант	1	1. Суффиксаздалъун, кІиго рагІи, яги кІиго кьибилжубаялдалъун рагІаби лъугьинарикамилгъабе; 2. Журарал рагІаби кІалзул вахъвавулкаламалъуль битІун хІалтІизаризе ругьунгъари 3. Каламалъул бутІабазул, гьезулформабазул, гьеллъугьиналъеругелпресал ракІалде швезари; 4. ЦІалдохъабазул кІалзул вахъвавул калам цебетІезаби	§3 хІ. 10 гьум. 5 §4 хІ. 12 гьум.5 (лъ.)	09.09	
3	Синтаксис ва пунктуация Предложениялдаса рагІабазул дандраялъул батІалъи	1	1. Предложениялдаса рагІабазул дандраялъул батІалъи бичІчизаби; 2. РагІабазул дандраяздасапредложениял гІуцІизе ругьунгъари	§ 5 гьум. 7-11	16.09	

4	РагIабазул дандраязульгипредложениязульги рагIабазул бухьен. РагIабазул дандраязульвапредложениязуль рагIабазул тартиб Логикияб ударение	1	1. РагIабазул бухьеналгул хIакъалгуль бици; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби 3. РагIабазул дандраял рагIабазул цо чIараб тартибалдалъезеругъунгъари; 4. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби 5. Логикиябударениялъе гIаммаб баян къезе; 6. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 6 гъум. 12-14 § 7 гъум. 15-16 § 8 гъум.17	23.09	
5	<u>Предложение</u> Хабариял, суалиялва тIалабиял предложениял. АхIул предложение	1	1.Предложениялъе баян къезе; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби 3. Хабариял,суалиял, тIалабиял предложениязул хIакъалгуль баян къей; 4. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	3-6 предложение гIуцIизе § 9 гъум. 18-21	30.09	
6	ТIиритIичIел ва тIиритIарал предложениял	1	1.ТIиритIаралги тIиритIичIелги предложенияздагъоркъоб батIалги бихъизабизе; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 10 гъум. 22-24	07.10	
7	Диктант	1	1. ТIабигIаталгул хиса-баси кинаббугебали цIалдохъабазда бихъизельай; 2. ТIабигIат цIунизе вагъелдерокъижеги цIикIкIинаби; 3. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби		14.10	
8	<u>Предложениялгул бетIерал членал.</u> Подлежащее Сказуемое. РагIабазул диктант ГIадатаб глаголияб сказуемое	1	1. Предложениялгул бетIерал членазе гIаммаб баян къезе; 2.Подлежащее бетIераб член букIин бичIчIизаби; 3. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби 4. Сказуемоялъе бетIераб член хIисабалда гIаммаб баян къезе; 5.ГIадатаб глаголиябсказуемоялъе гIаммаб баян къезе;	§ 11 хI 46, гъум. 26 §12 гъум. 26-27 § 14 хI 5 гъум. 29	21.10	
9	ЦIарулаб составияб сказуемое Глаголиябсоставияб сказуемое	1	1. ЦIарулаб составиябсказуемоялгул гIуцIиялгул бицине; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби 3. Глаголиябсоставиябсказуемоялгул гIуцIиялгул бицине; 4. ЦIалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 14 хI 55гъум. 33 § 15 хI 64 гъум 34	28.10	
10	БитIараб дополнение «Чанахъабазул гамачI» Калам цебетIезаби	1	1. БитIараб дополнениялъе баян къей; 2. БитIунхъваялгул вальгалхъулишарабилъеялгулльайборцине	§16 хI 69	11.11	

			3. Цалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	гъум. 36 Изложениялъе хIадуризе		
11	<u>Предложениялъул бетIерал гурелчленал</u> Определение Цадахълъел	1	1.Предложениялъул бетIерал гурелчленазе бичIчи къезе; 2. Определениялъул хIакъалъуль баян къей; 3. Цалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби 1.Цадахълъелалъе баян къей; 2. Цалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 17 x1 73 гъум. 40 §18 x1. 77 гъум. 43	18.11	
12	Хъвалсараб дополнение	1	1.Хъвалсараб дополнениялъе баян къей; 2.Предложениязда жанирхъвалсараб дополнение батизе цIалдохъаби ругъунгъари	§19 x1 82 гъум. 45	25.11	
13	ХIалал БакIлъун бугеб хIал Заманлъунбугеб хIал	1	1.ХIалалъе гIаммаб баян къезе; 2. Пред.членалтакраргъари; 3. БакIлъун бугеб хIалалъе баян къезе; 4. Заманлъунбугеб хIалалъе авалияб баян 5. Цалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезабикъезе;	§ 20 гъум. 46-47 § 21 x1 88 гъум. 48	02.12	
14	Ишалъулкуцлъунбугеб хIал ГIилла-мурадлъун бугеб хIал Хасел. Калам цебетIезаби	1	1. Цалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби 2.Ишалъул куцлъунбугеб хIалалъул цогидал хIалаздаса бугеб батIалъи бихъизаби; 3.ХIалал такраргъари; 4. ГIилла-мурадлъун бугеб хIалалъе бичIчи къезе; 5. Хасалил тIабигIаталде рокъи цIикIкIинаби; 6. Цалдохъабазул кIалзул вахъвавул калам цебетIезаби	§ 22 гъум. 48-49 § 23 гъум. 50 § 24 x1 99 гъум.51 Сочинениялъе хIадуризе	09.12	
					16.12	

15	Гладатал предложениязултайпаби. Подлежащее баянлгычлѐб предложение Подлежащее гьчлѐб предложение Битлараб дополнение гьчлѐб предложение	1	1.Подлежащее баянлгычлѐб предложениязулавалияб бичлчлѐи кьезе; 2.Подлежащее гьчлѐб предложениязула баян кьезе; 3. Битлараб дополнение гьчлѐб предложениязула баян кьезе; 4. Цлалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлѐзаби	§ 25 гьум. 51-52 § 26 гьум.52 § 27 гьум. 53		
16	Контролияб диктант. Хламид	1	1. Цлалдохъабазул битлунхъваялгьул валгьалхъулишарабилгьѐялгьуллгьайборцине	Малгьараб материал такраргьаби	23.12	
17	Цларгьовул предложение. Диктанталгьул анализ	1	1. Цларгьовул предложениязула баян кьезе; 2. Цлалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлѐзаби	§28 хл. 104 гьум. 54	30.12	
18	Тлубараб ва тлубачлѐб предложение Тлубараб ва тлубачлѐб предложение	1	1.Тлубачлѐбги тлубарабги предложениязула дагьоркьоббугѐб батлалгьи бихъизаби; 2. Цлалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлѐзаби	§29 гьум. 55 Диалог глцлѐизе	13.01	
19	Предложениялгьултайпаоцялчленал Тайпаоцялчленалгунсоюзал	1	1. Предложениялгьултайпаоцялчленазе баян кьезе; 2. Соклклѐиналгьул союзал хлалглѐизарѐизе ругьунгьари; 3. Цлалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлѐзаби	§ 30 хл. 114 гьум.58 §31 гьум.59-60	20.01	
20	Тайпаоцялчленазулгьалхъулишараби	1	1.Предложениялгьул да жаниртайпаоцялчленалгьалхъулишарабигьилгьун, ратла гьаризеругьунгьари; 2. Цлалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлѐзаби	§ 32 гьум. 60-61	27.01	
21	Тайпаоцялчленалгунцадахъ гламлгьул раглаби Обращение	1	1. Гламлгьул раглабазе баян кьезе; 2.Обращениялгьул гламмаб баян кьезе; 3. Предложениялгьул да жаниб обращение батла гьабизеругьунгьари 4. Цлалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлѐзаби	§ 33 гьум.62-64 §34 хл. 135 гьум. 68	03.02	

22	Гьоркьоркколел раглаби вапредложениял Раглаби -предложениял УваГуро. Междометиял раглаби предложениял.	1	1. Гьоркьор колел раглабазул вапредложениязул хлакъяльул бичичи кьей; 2. У ваГуро раглабазе аслияб бичичи кьезе; 3. Междометияземисалалрачи; 4. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби	§ 35 гьум. 69-71 § 35 х1. 147 гьум. 72 § 36 х1. 149 гьум. 74	10.02	
23	Калам цебетлезаби. Сали-Сулейманица циркъ кьезабураб куц. Изложение	1	1. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби; 2. Сали-СулейманилваАльбертол гламалалъе кьиматкьей	Малъараб материал такраргъабизе	17.02	
24	<u>Ратлалъизарурал членалгунпредложениял</u> Батлалъизабураб определение	1	1. Ратлалъизарурал членазе бичичи кьезе; 2. Батлалъизабураб определениялъе гламмаб баян кьезе; 3. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби	§ 37 х1. 151 гьум. 75	24.02	
25	Батлалъизабураб цадахълъел	1	1. Батлалъизабураб цадахълъелалъеавалияб баян кьезе; 2. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби	§38 гьум. 85	03.03	
26	Ратлалъизарурал хлалал Ратлалъизарурал хлалал	1	1. Хлалал такраргъари; 2. Ратлалъизарурал хлалазе бичичи кьей; 3. Хлалал такраргъари; 4. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби	§ 39 гьум. 79-80 х1. 163 гьум. 80	10.03	
27	Ратлалъизарурал членаздацадахъхасал раглаби	1	1. Ратлалъизарурал членаздацадахъхасал раглабазул бицине; 2. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби	§ 40 гьум. 81	17.03	
28	Диктант	1	1. Цалдохъабазул битлунхъваялъул валъалхъулишарабилъеялъуллгъайборцине	Малъараб материал такраргъаби	07.04	
29	<u>Чияр калам бицунел къагъидаби.</u> <u>Битлараб вахъвалсараб калам</u> Битлараб каламгунпредложениял. Гьенирлъалхъулишараби	1	1. Битлараб каламалъеавалияб бичичи кьезе; 2. Лъалхъул ишарабилъеземалъи; 3. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби	§41 гьум. 82-85	14.04	
30	Диалог. Раглабазул диктант	1	1. Диалогалъе бичичи кьезе; 2. Цалдохъабазул клалзул вахъвавул калам цебетлезаби	§ 42 гьум. 87 Диалог гъуцъизе	21.04	
31	Хъвалсараб каламгунпредложениял. Битлараб калам хъвалсаралдалъунхиси	1	1. Хъвалсараб каламалъе баян кьезе; 2. Битлараб калам такраргъабизе;	§ 43 гьум. 88-89	28.04	

			3. Ціалдохъабазул кІалзул вахъвавул калам цебетІезаби			
32	Цитаталвагъенирлгълхъулишараби	1	1. Цитатазе баян къезе; 2. Ціалдохъабазул кІалзул вахъвавул калам цебетІезаби	§ 44 гъум. 90-91	05.05	
33	Предложениялгълчленал. Такраргъари Предложениялгълтайпабитакраргъари	1	1. Предложениялгълчленалтакраргъари; 2. Предложениялгълтайпабитакраргъари; 3. Ціалдохъабазул кІалзул вахъвавул калам цебетІезаби;	Предложениялгълчленалтакраргъари 10 предложение гІуцІизе	12.05	
34	Контролияб диктант	1	1. Ціалдохъабазул битІунхъваялгълвалгълхъулишарабилъеялгъллгълтайборцине	Малъараб материал такраргъаби	19.05	
35	ХІасил гъабиялгълдарс	1	1. 8 классалдамалъараб материал такраргъаби		26.05	

VIII классалгъл ціалдохъабазул лъаялдехунвабжариялдехунругеласиял тІалабал

Ціалдохъабазда лъазеккола:

рагІабазул дандрязул, батІи-батІиял тайпабазул гІадатал предложениязул, ратІалъизарурал членалгунпредложениязулсинтаксисияб разбор гъабизе; рагІабаздагъоркъоббугеббухъен баян гъабизе; цосоставалгъл, кІиго составалгълвалъабгосоставалгъл, тайпаоцялва ратІалъизарурал членал, хитІабал вагъоркъорккарал рагІаби ругел гІадатал предложениял гІуцІизе.

Ціалдохъабазухъа бажаризеккола:

Пунктуациялгълрахълъан:

VIII классалдамалъаралпунктограммабиратун, гъенирлгълхъулишарабилъезе; тайпаоцялчленал, хитІаб, гъоркъорккарал рагІаби намеждометиял, ратІалъизарурал членалругелпредложениязулгългълхъулишарабилъезе; кколеб бакІалда подлежащаядагисказуемаядагигъоркъоб тире лъезе.

Калам гІуцІиялгъл рахълъан:

культуриялватарихиял бакІазул сурат цебетІезабулел текстазда тІасан изложение хъвазе; художествиялтекстал пасихІго ціализе; жиндирго автобиография бицине (абунгихъванги); газеталъемакъалаби, данделгиялгъл протокол хъвазе; захІматалгъл темаялдавагъ.и. тІасан творческиалсочинениялхъвазе.

Авар маці 9 класс

№ п/п	Дарсил тема	Саг1газул кьадаг	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокьобе х1алт1и	Программаялгулаб кь0-моц1	Х1ужжаялгулаб кь0-моц1
1	7-8 классзда малъараб такрар гьаби. Морфология	1	Такрар гьаби	1.Каламалгул бут1аби такрар гьари; 2. Калам цебет1езаби	Каламалгул бут1аби такрар гьари		
2	Предложениялгул членал	1	Такрар гьаби	1. Предложениялгул членал такрар гьари; 2. Калам цебет1езаби	3 предложе-ниялгул разбор гьабизе		
3	Жубараб предложение. Г1аммаб баян	1	Ц1ияб дарс малъи	1.Жубараб предложениялге баян кьезе; 2.Пр. членал такрар гьари; 3. Калам цебет1езаби	Гьум. 99-100		
4	Союзалгун ругел жуларал сок1карал предложениял	1	Ц1ияб дарс малъи	1.ЖСП г1аммаб баян кьезе; 2. Калам цебет1езаби	§ 45 гьум. 102-105		
5	Союзал гьеч1ел жуларал предложениял	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Союзал гьеч1ел жуларал предложениязул х1акьалгуль баян кьезе; 2. Калам цебет1езаби	§ 46 гьум. 107-108		
6	Гьудулзаби. Диктант	1	Х1асил гьаби	1. Бит1унхъваялгул ва лъалхъул ишараби лъеялгул лъай борцине 2.Гьудулзабазде бугеб рокьи бихъизаби	Малъараб материал такрар гьаби		
7	Союзал гьеч1ел жуларал предложениязуль запятая ва т1анк1гун запятая	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Союзал гьеч1ел жуларал предложениязуль запятая ва т1анк1гун запятая лъезе ц1алдохъаби ругьун гьари; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 47 гьум. 109		

8	Союз гьечӀеб жубараб предложенилӀуль кӀитӀанкӀ Союз гьечӀеб жубараб предложенилӀуль тире	1	ЦӀияб дарс малги	1. Союз гьечӀеб жубараб предложенилӀуль кӀитӀанкӀ лъезе цӀалдохъаби ругъун гъари 2. Союз гьечӀеб жубараб предложенилӀуль тире лъезе ругъун гъари; 3. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	§ 48 ,49 х1. 186 (лъ.)		
9	Журарал нахърилъгъарал предложенил. НахърилъгъиналӀуль рагӀабигун бугеб ЖНП.	1	ЦӀияб дарс малги	1. ЖНП гӀаммаб баян къезе; 2. НахърилъгъиналӀуль рагӀабигун бугеб ЖНП лъай-хъвай гъаби; 3. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	§ 50 гъум. 115-117		
10	НахърилъгъиналӀуль рагӀабигун бугеб ЖНП-ялӀуль лъалхъул ишараби НахърилъгъиналӀуль рагӀабигун бугеб ЖНПялӀуль лъалхъул ишараби	1	ЦӀияб дарс малги	1. НахърилъгъиналӀуль рагӀабигун бугеб ЖНП лъалхъул ишараби лъезе цӀалдохъаби ругъун гъари; 2. НахърилъгъиналӀуль рагӀабигун бугеб ЖНП лъалхъул ишараби лъезе цӀалдохъаби ругъун гъари ; 3. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	§ 51, гъум. 117 х1. 192 гъум. 118		
11	НахърилъгъиналӀуль рагӀаби гьечӀого ЖНП	1	ЦӀияб дарс малги	1. НахърилъгъиналӀуль рагӀаби гьечӀого ЖНП баян къезе; 2. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	§ 52 гъум. 119		
12	Подлежащеелъун тӀаджубараб предложение	1	ЦӀияб дарс малги	1. Подлежащеелъун тӀаджубараб предложение баян къезе; 2. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	§ 53 х1. 198 гъум. 120-122		
13	Калам цебетӀезаби. БаркиялӀуль кагътал, гӀарза	1	Калам цебетӀезаб	1. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	БаркиялӀуль кагъат къачӀан бачӀине		

	хъвазе ругъун гъари		и				
	БитIараб доплнение лъун тIаджубараб предложение	1	ЦIияб дарс малъи	1. БитIараб доплнениелъун тIаджубараб предложениелъе баян къезе; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби	§ 54 гъум. 122-124		
14	Хъвалсараб доплнениелъун тIаджубараб предложение	1	ЦIияб дарс малъи	1. Хъвалсараб доплнениелъун тIаджубараб предложение батIа гъабизе цIалдохъаби ругъун гъари; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби	§ 55 хI. 203 гъум. 126		
15	Оплдениелъун тIаджубараб предложение	1	ЦIияб дарс малъи	1. Оплдениелъун тIаджубараб предложениелъе баян къезе; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби	§ 56 гъум. 127-128 хI. 208 гъум. 129		
16	ХIаллъун тIаджураралгун ругел ЖНП. Ишалъул куцлъун тIаджубараб предложение	1	ЦIияб дарс малъи	1. Ишалъул куцлъун тIаджубараб предложениелъе баян къезе; 2. Текстазулъ суалал къун, гъел ратIа гъаризе ругъун гъари	§ 57, хI. 210 гъум. 132		
17	БакIлъун тIаджубараб предложение	1	ЦIияб дарс малъи	1. БакIлъун тIаджубараб предложениелъе баян къезе;	§ 58 хI. 212 гъум. 133		
18	Эркенаб диктант	1	Калам цебетIезаби и	1. ЦIалдохъабазул эркенаб диктант хъвазе бугеббажари борхизаби; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби	Малъараб материал такрар гъаби		
19	Заманлъун тIаджубараб предложение	1	ЦIияб дарс малъи	1. Заманлъун тIаджубараб предложениелъе баян къезе; 2. ЦIалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби	§ 59 гъум. 134-135 хI. 216		
20	ГIилла-мурадлъун тIаджубараб предложение	1	ЦIияб дарс малъи	1. ГIилла-мурадлъун тIаджубараб предложениелъул хIакъалъулъ бичIчи	§ 60 гъум. 136-137		

				кьезе; 2.Тексталуль гилла-мурадлун 3. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби			
21	Шартлияб тладжубараб предложение	1	Цияб дарс малги	1. Шартлияб тладжубараб предложениялъе баян кьей; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	§ 61 х1. 222 гьум. 139		
22	Уступительнияб тладжубараб предложение	1	Цияб дарс малги	1. Уступительнияб тладжубараб предложениялъе баян кьезе; 2. Тексталуль гьел ратизе цалдохъаби ругун гьари	§62 х1. 224 гьум. 141		
23	Цо чанго тладжубарабгун бугеб ЖНП	1	Цияб дарс малги	1. Цо чанго тладжубарабгун бугеб ЖНП баян кьезе; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	§ 63 гьум. 141-143		
24	Ишалъул кагътал. Калам цебетлезаби	1	Калам цебетлезаб и	1. Гларза ва автобиография хъвазе ругун гьари; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Автобиогра-фия хъван лъугъинабизе		
25	Битлараб каламгун предложениял. Гьенир лъалхъул ишараби	1	Цияб дарс малги	1. Битлараб каламалъул хлакълъулъ баян кьезе ва лъалхъул ишараби лъезе ругун гьари; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	§ 41 гьум. 82-85		
26	Диалог	1	Цияб дарс малги	1. Диалогалъулъ лъалхъул ишараби лъезе ругун гьари; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	§ 42 Диалог глуцлизе		
27	Хъвалсараб каламгун предложениял	1	Цияб дарс малги	1. Хъвалсараб каламгун предложениял глуцлизе малги; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	§ 43 гьум. 88-89		

28	Цитатал ва гъенир лъалхъул ишараби	1	Цияб дарс малги	1. Цитатаялъул хлакълъулъ баян къезе; 2. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	§ 44 гъум. 90-91		
29	Мацлалъул хлакълъулъ гламмал баянал	1	Лекция	1. Мацлалъул хлакълъулъ гламмал баянал къезе	гъум. 145-147		
30	Авар литературияб мацл ва гъелъул диалектал	1	Лекция	1. Литературияб мацлалъе баян къезе; 2. Къокъго диалектазул бицине	гъум. 147		
31	Предложениялъул членал.	2	Такрар гъаби	1. Бетлерал членал такрар гъари; 2. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Предложениялъул членал такрар гъари		
32	Милъиршаби. Контролияб диктант	1	Хласил гъаби	1. Битлунхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул цалдохъабазул лъай борци	Малъараб материал такрар гъаби		
33	Хласил гъабиялъул дарс	1	Хласил гъаби	1. 9 классалда малъараб материалалъул хласил гъаби			

IX классалъул цалдохъабазул лъаялдехун ва бажариялдехун ругел аслиял тлалабал

Цалдохъабазда лъазе ккола:

журарал предложениязул синтаксисияб разбор гъабизе;
батли-батлияб тайпаялъул журарал предложениял данде гъаризе;
битлараб калам хъвалсаралде сверизабизе.

Цалдохъабазухъа бажаризе ккола:

Пунктуациялъул рахълъан:

жубараб сокклараб предложениялъул бутлабазда гъоркъоб запятая лъезе;
жубараб предложениялъул бетлераб ва тладжубараб бутлаялда гъоркъоб кколелъуб запятая лъезе.
союз гъечлеб жубараб предложениялъул хлажтал лъалхъул ишараби лъезе;
IX классалда лъазарурал пунктограммаби ратизе ва лъалхъул ишарабазе баян къезе.

Калам глущиялъул рахълъан:

цо члараб темаялъул хлакълъулъ клудияб асаралъул

т1асарищарал бак1ал ричине;

2-3 асаралда т1асан доклад х1адур гьабизе; гьит1инаб, ял1уни к1удияб макъалаялда т1асан конспект, ял1уни тезисал х1адуризе;

жалго жидедаго ч1ун, т1асабищараб темаялда т1асан публицистияб стилал1ул сочинение хъвазе; г1арза ва автобиография хъвазе;

Мац1ал1ул ва маг1наял1ул рахъал1ан сочинение камилл1и забизе.

Орфоэниял1ул рахъал1ан:

к1алзул калам литературияб норма ц1унараб ва диалектаздаса бац1ц1адаб бук1инабизе.

Авар мац1 10 класс

№ п/п	Дарсазул темаби	Саг1тазул къадаб	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Программаял1улаб къо-моц1	Х1ужжаял1улаб къо-моц1
1	Мац1ал1ул х1акъал1уль баян	1	Ц1ияб дарс мал1и	1. Халкъал1ул г1умруял1уль мац1ал1ул к1вар л1ай; 2. Авар мац1ал1ул х1акъал1уль къокъабго баян к1ей; 3. Маг1арул мац1 ва гьел1ул диалектал мал1и	Мац1ал1ул х1акъал1уль баян		
2	Стилистика ва каламал1ул культура	1	Ц1ияб дарс мал1и	1. Авар литературияб мац1ал1ул х1акъал1уль бич1ч1и к1ей. Халкъияб ва литературияб мац1 бат1а гьабизе л1ай 2. Стилистикаял1ул х1акъал1уль бич1ч1и к1ей. Литературияб мац1ал1ул хасл1аби рак1алде щвезари	Стилистика ва каламал1ул культура		
3	Лексика ва лексикология	1	Мал1араб г1амл1изаби	1. Лексикаял1ул ва лексикологиял1ул х1акъал1уль цебехун мал1араб материал шула гьаби; 2. Раг1ул бит1араб ва хъвалсараб маг1на бук1ин л1ай;	Лексика ва лексикология		

				3. Цалдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби			
4	Синонимал. Антонимал. Омонимал	1	Малъараб г1амлъизаби	1. Синонимал, антонимал, омонимал каламалъуль х1алт1изаризе лъай; 2. Цалдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	5-5 мисал бачине		
5	Фразеология	1		1. Фразеологиялъул ва фразеологиял сверелазул х1акъалъул баянал гъварид гъари; 2. Фразеологиялъул дандраялгун предложениял г1уц1изе ругъун гъари; 3. Цалдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	10-20 фразеологиял сверелал рек1ехъе лъазаризе		
6	Бит1ун аби ва интонация	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Орфозепиялъул х1акъалъуль бич1чи къей; 2. Гъалат1ал риччач1ого, бит1ун к1алъазе бугеб бажари борхизаби; 3. Г1урус мац1алдаса рач1арал раг1аби бит1ун абизе ругъунлъи; 4. Цалдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	10-20 раг1и г1урус мац1алдаса бач1араб хъвазе, ударениеги лъун. 10 раг1и хъвазе нилъер росуль, гъалат1ал риччан, абулеб		
7	Бит1ун аби ва интонация. Логикияб ударение	1	Малъараб г1амлъизаби	1. Интонацияги ц1унун, бат1и-бат1иял тайпабазул предложениял ц1ализе бугеб ругъунлъи камиллъизаби; 2. Цалдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	2-2 бат1и-бат1иял тайпаялъул предложениял г1уц1изе		
8	Контролияб диктант. Рит1уч1ил бурут1	1	Х1асил гъаби	Бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул лъай борци	Малъараб материал такрар гъаби		
9	Графика	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Графикаялъул х1акъалъуль баян къей; 2. Цалдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	Графика		

10	БитӀунхъвай ва пунктуация	1	ЦӀияб дарс малъи	1. Авар орфографиялъул аслиял къагӀидаби. Авар мацӀалъул битӀунхъваялъул словарь, гьелъулгун лъай-хъвай гъаби; 2. Лъалхъул ишараби ва гъезул кӀвар; 3. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	БитӀунхъвай ва пунктуация		
11	РагӀул гӀуцӀи ва рагӀи лъугъин	1	Комбин.	1. РагӀи ва рагӀул формаби лъугъунел къагӀидаби ва, гьел формаби лъугъунаго, рагӀул къибилалъул колел хиса-басиял рихъизари; 2. РагӀи морфемабазде биххизе ругъун гъари. БатӀи-батӀил морфемабаздалъун цӀиял рагӀаби лъугъинаризе лъазе; 3. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	Морфемабаздалъун 10 рагӀи лъугъинабизе		
12	Предметияб цӀаралъул морфологиял категориял	1	Комбин.	1. Предметияб цӀаралъул морфологиял категориязулгун лъай-хъвай гъаби (цебе малъараб гӀамлъизаби); 2. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	Морфологиял категориял		
13	Предметияб цӀаралъул разбор	1	Малъараб гӀамлъизаби	1. ЦӀалдохъаби предметияб цӀаралъул разбор гъабизе ругъун гъари; 2. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	3 предметияб цӀаралъул разбор гъабизе		
14	Прилагательное. Гьелъул морфологиял хасиятал	1	Комбин.	1. Прилагательная-лъул морфологиял хасиятал ракӀалде щвезари ; 2. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	Прилагательное. Гьелъул морфологиял хасиятал		
15	Прилагательно-ялъул разбор	1	Малъараб гӀамлъизаби	1. Прилагательная-лъул разбор гъабизе ругъун гъари; 2. ЦӀалдохъабазул кӀалзул ва хъвавул калам цебетӀезаби	3 прилагательнаялъул разбор гъабизе		
16	РикӀкӀен	1	Малъараб гӀамлъизаби	1. РикӀкӀеналъул хӀакъальулъ баян къей; 2. ГӀадатал, журадал ва составиял рикӀкӀенал ратӀа	РикӀкӀен		

				гъаризе лъай; 3. Риклкленазул битлунхъвай малъи; 4. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби			
17	Риклкленалъул морфологияб разбор	1	Малъараб гламлъизаби	1. Морфологияб разбор гъабизе ругъун гъари; 2. Калам цebetлезаби	2 риклклена- лъул разбор гъабизе		
18	Калам цebetлезаби. Эбелалъул гъадаро	1	Калам цебетлезаби	1. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби; 2. Эбелалъе гъадароялъул хиралъи щай бугебали лъай	Изложениялъе хладуризе		
19	Изложение. Эбелалъул гъадаро	1	Калам цебетлезаби	1. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби; 2. Эбелалъе гъадароялъул хиралъи щай бугебали лъай	Малъараб материал такрар гъаби		
20	Цларубакл. Цларубаклазул разрядал ва битлунхъвай	1	Малъараб гламлъизаби	1. Цларубаклалъул хлакълъуль бугеб лъай гъварид гъаби (т/гъ.); 2. Цларубаклалъул разрядал раклалде щвезари; 3. Цларубаклазул битлунхъвай такрар гъаби	Цларубакл		
21	Цларубаклалъул разбор	1	Малъараб гламлъизаби	1. Цебехун малъараб материал такрар гъаби; 2. Цларубаклалъул разбор гъабулеб къагъида малъи; 3. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	2-3 цларуба- клалъул разбор гъаби		
22	Глагол. Гъелъул грамматикиял галаматал	1	Малъараб гламлъизаби	1. Цересел классазда малъараб материал такрар гъаби (гламлъизаби); 2. Переходный ва непереходный глаголазул хлакълъуль баян къезе; 3. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Глагол		
23	Глаголалъул заманаби ва наклонениял. Глаголазул битлунхъвай	1	Малъараб гламлъизаби	1. Глаголазул заманаби ва наклонениял ратла гъаризе цалдохъаби ругъун гъари; 2. Глаголазул битлунхъвай раклалда щвезаби; 3. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам	Глаголазул битлунхъвай		

				цебетлезаби			
24	Причастие	1	Комбинир.	1. Причастиялгул хлакьалгуль баян кьей; 2. Причастиялгул глаголазда ва прилогательноязда рельеьларал рахьал рихьизари; 3. Цебе малъараб материалалгул хал гъаби; 4. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Причастие		
25	Деепричастие	1	Комбинир.	1. Деепричастиялгул хлакьалгуль цалдохъабазул бугеб бичлчи гламльизаби; 2. Деепричастиегун раглабазул дандраял глуцлизе лъай; 3. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Деепричастие-гун 5 предлож. глуцлизе		
26	Калам цебетлезаби. Ишалгул кагьтал	1	Калам цебетлезаби	1. Гарза ва лъазаби хъвазе ругьун гъари; 2. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Газеталъе макъала хъвазе		
27	Наречие. Гьелгул грамматикиял галаматал	1	Комбинир.	1. Наречиялгул хлакьалгуль баян кьей; 2. Наречиялгул грамматикиял галаматал малъи; 3. Наречиязул битлунхъвай малъи; 4. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Наречие		
28	Наречиялгул разбор	1	Малъараб гламльизаби	1. Наречиялгул разбор гъабизе ругьун гъари; 2. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	3 наречиялгул разбор гъабизе		
29	Союзал	1	Малъараб гламльизаби	1. Союзазе баян кьей; 2. Союзул битлунхъвай такрар гъаби; 3. Союзал гьорль ругел предложениял каламалгуль хлалтлизаризе лъай	Союзал		
30	Частицаби	1	Комбинир.	1. Частицабазе баян кьей; 2. Частицабазул битлунхъвай такрар гъаби; 3. Частицаби каламалгуль хлалтлизаризе лъай	5 предложение частицабигун глуцлизе		
31	Хадурегел	1	Малъараб гламльизаби	1. Хадурегелалъе баян кьей; 2. Хадурегелазул битлунхъвай такрар гъаби;	Хадурегел		

				3. Хадурегелалги наречиялги тексталъуль ратла гъаризе малъи; 4. Цалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби			
32	Междометие	1	Малъараб гIамлъизаби	1. Междометиялъе баян къей; 2. Междометиязул битIунхъвай такрар гъаби; 3. Междометиял гъорлъ ругел предложениял битIун цIализе лъай	Междометиял-гун предложения гIуцIизе		
33	Контролияб диктант. Милъиршаби	1	ХIасил гъаби	1. БитIунхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул даража борци; 2. Цалдохъабазул хъвавул калам борци	Малъараб материал такрар гъаби		
34	Каламалъул бутIаби такрар гъари	1	ХIасил гъаби	1. Каламалъул бутIаби такрар гъаби; 2. Цалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби	Каламалъул бутIаби такрар гъаби		
35	ХIасил гъабиялъул дарс	1	ХIасил гъаби	1. Малъараб материал такрар гъаби ва шула гъаби; 2. Цалдохъабазул кIалзул ва хъвавул калам цебетIезаби			

Авар маці 11 класс

№ п/п	Дарсил тема	Сагтазул кьадар	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокьобе х1алт1и	Программаягулаб кь0-моц1	Х1ужжаягулаб кь0-моц1
1	Предложениялдаса раг1абазул дандраягул бат1алги	1	Ц1ияб дарс малги	1. Предложениялге ва раг1абазул дандраялге баян кьей; 2. Ц1алдохьабазул к1алзул ва хьвавул калам цебет1езаби	§ 5. Гьум.7-12		
2	Раг1абазул дандраязулги предложениязулги раг1абазул бухьен	1	Ц1ияб дарс малги	1. Бухьеназе баян кьезе; 2. Предложениязул бухьенал рат1а гьаризе льяй; 3. Ц1алдохьабазул калам цебет1езаби	§ 6. Гьум.12-14		
3	Раг1абазул дандраязул ва предложениязул раг1абазул тартиб	1	Ц1ияб дарс малги	1. Тартиб ц1унун, предложениял г1уц1изе малги; 2. Ц1алдохьабазул калам цебет1езаби	§ 7. Гьум.15-16		
4	Хабариял, суалиял, т1алабиял предложениял. Ах1ул предложениял	1	Ц1ияб дарс малги	1. Хабариял, суалиял, т1алабиял предложениязул баян г1амльзаби; 2. Цоялдаса цояб бат1а гьабизе льяй	§ 9. Гьум.18-19		
5	Бет1ерал ва бет1ерал гурел членал. Подлежащее	1	Ц1ияб дарс малги	1. Предложениягул членал рак1алде швезари; 2. Подлежащеегул баян г1ат1ид гьаби; 3. Предложениязда жанир	Подлежащее		

				подлежащее батизе ц1алдохъабазда лъай			
6	Сказуемое. Бит1араб дополнение	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Сказуемоелъул ва бит1араб дополнениялъул баян г1ат1ид гъаби; 2. Предложениязда жанир гъел ратизе лъай	Сказуемое. Бит1араб дополнение		
7	Хъвалсараб дополнение. Определение	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Хъвалсараб дополнениялъе ва определениялъе баян къей; 2. Предложениязда жанир гъел ратизе лъай; 3. Ц1алдохъабазул калам цебет1езаби	Предложени- ялъул членал такрар гъаризе		
8	Х1ал	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Х1алазул х1акъалъуль баян г1ат1ид гъаби; 2. Предложениязда жанир гъел ратизе лъай	§ 20-24 Гъум.46-51		
9	Контролияб диктант. Чег1ер нохъо	1		1. Бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул лъай борци	Малъараб материал такрар гъаби		
10	Тайпа цоял членал	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Тайпа цоял членазул х1акъалъуль цебе малъараб лъай г1амлъизаби; 2. Ц1алдохъабазул калам цебет1езаби	Тайпа цоял членалгун 5 предл. г1уц1изе ва разбор гъабизе		
11	Тайпа цоял членалгун г1амлъул раг1аби	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Тайпа цоял членалгун цадахъ г1амлъул раг1абазда лъалхъул ишараби лъезе ц1алдохъаби ругъун гъари; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	5 предл. г1уц1изе		
12	Обращение	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Обращениялъул х1акъалъуль цебе малъараб материал г1амлъизаби; 2. Обращениялгун предложениял г1уц1изе лъай	Диалог г1уц1изе		

13	Гьоркьор колел раґаби ва предложениял	1	Цияб дарс малғы	1. Гьоркьор кколел раґабазе ва предложениязе баян кьей; 2. Цебе малъараб материал ґамльизаби; 3. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	§ 35. Гьум.69-71		
14	Хитабалъул, гьоркьор ккарал раґабазул ва междометиязул кIвар. Гьелгун лъалхъул ишараби	1	Цияб дарс малғы	1. Хитабалъул, гьоркьор колел раґабазул ва междометиязул кIваралъул бичине. Гьел каламалъуль хIалтIизаризе ругъун гъари; 2. Гьезуль лъалхъул ишараби лъезе ругъун гъари	§ 36. Гьум.72-73		
15	Калам цебетлезаби. Эбелалъул гьадаро	1	Калам цебетлезаби	1. Цалдохъабазда эбелалъул гьадароялъул кымат кIудияб букIин бичIчIизаби; 2. Калзул калам цебетлезаби	Изложения-лъе хIадуризе		
16	Изложение. Эбелалъул гьадаро	1	Калам цебетлезаби	1. Цалдохъабазда эбелалъул гьадароялъул кымат кIудияб букIин бичIчIизаби; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Малъараб материал такрар гъаби		
17	Битараб калам	1	Цияб дарс малғы	1. Битараб каламалъул баян ґатIид гъаби; 2. Битараб каламгун предложениязе ґлуцIизе лъай; 3. Гьелъуль лъалхъул ишараби лъезе ругъун гъари	§ 41. Гьум.82-85		
18	Хъвалсараб калам	1	Цияб дарс малғы	1. Битараб калам хъвалсаралде хисизе малғы; 2. Цалдохъабазул калзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Диалог ґлуцIизе		

19	Жубараб предложение	1	Ціняб дарс малъи	1. Жубараб предложениялъул хІакъалъуль цІалдохъабазул бичІчи гІамлъизаби; 2. Журарал предложениял гІуцІизе ругъун гъари	Гъум.99-101		
20	Жубараб сокІкІараб предложение	1	Ціняб дарс малъи	1. Жубараб сокІкІараб предложениялъе баян къезе; 2. СокІкІиналъул союзазе баян къезе; 3. ЦІалдохъабазул калам цебетІезаби	§ 45. Гъум.101-105		
21	Союзал гъечІел предложениязуль запятая, тІанкІгун запятая, кІитІанкІ, тире	1	Ціняб дарс малъи	1. Журарал сокІкІарал предложениязуль лъалхъул ишараби лъезе ругъун гъари; 2. ЦІалдохъабазул кІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби	§ 47-49. Гъум.109-113		
22	Журарал нахърилъгъарал предложениял	1	Ціняб дарс малъи	1. Журарал нахърилъгъарал предложениязе баян къезе; 2. ЦІалдохъабазул кІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби	Гъум.114-115		
23	Нахърилъгъиналъул рагІабигун бугеб жубараб нахъбилъгъараб предложение	1	Ціняб дарс малъи	1. Нахърилъгъина-лъул рагІабигун бугеб жубараб нахъбилъгъараб предложениялъе баян къезе; 2. ЦІалдохъабазул кІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби	§ 50. Гъум.115-117		
24	Нахърилъгъиналъул рагІабигун бугеб жубараб нахъбилъгъараб предложениялъул лъалхъул ишараби	1	Ціняб дарс малъи	1. Нахърилъгъина-лъул рагІабигун бугеб жубараб нахъбилъгъараб предложениялъул лъалхъул ишараби лъезе цІалдохъаби ругъун гъари; 2. ЦІалдохъабазул кІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби	§ 51. Гъум.117		
25	Нахърилъгъиналъул рагІаби гъечІого журарал нахърилъгъарал предложениял	1	Ціняб дарс малъи	1. Нахърилъгъина-лъул рагІаби гъечІого журарал нахърилъгъарал предложениял гІуцІизе цІалдохъаби	§ 52. Гъум.119		

				ругъун гъари; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби			
26	Калам цебет1езаби. Ишалъул кагътал	1	Калам цебет1езаби	1. Г1арза, автобиография, протокол хъвазе малъизе; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	Протокол хъвазе		
27	Цо чанго т1аджубарабгун бугеб жубараб нахъбилълараб предложение	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Цо чанго т1аджубарабгун бугеб жубараб нахъбилълараб предложениялъул г1уц1иялъул бицинея4 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 63. Гъум.141-143		
28	Цо чанго т1аджубарабгун бугеб жубараб нахъбилълараб предложение	1	Г1амлъия-лъул	1. Цо чанго т1аджубарабгун бугеб жубараб нахъбилълараб предложениялъул разбор гъабизе лъай	§ 5. Гъум.		
29	Союз гъеч1ел жуларал предложениял	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Союз гъеч1ел жуларал предложениязулъ лъалхъул ишараби лъезе ругъун гъари; 2. Союз гъеч1ел жуларал предложениял ц1ализе ругъун гъари	3 предл. г1уц1изе		
30	Союз гъеч1ел жуларал предложениял	1		1. Союз гъеч1ел жуларал предложениязул разбор гъабизе ругъун гъари; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	2 предл. разбор гъабизе		
31	Контролияб диктант	1		1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъезе бугеб лъаялъул даража борци	Малъараб материал такрар гъабизе		
32	Жубараб предложение. Такрар гъаби	1	Такрар гъаби	1. Цебе малъараб материал такрар гъаби; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва	Жубараб предложение		

10

				хъвавул калам цебетлезаби			
33	Предложениялъул членал. Такрар гъаби	1	Такрар гъаби	1. Предложениялъул членал раклалде щвезари. Предложениязулъ гъел ратизе лъай4 2. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби	Малъараб материал такрар гъаби		
34	Хласил гъабиялъул дарс	1	Хласил гъаби	1. Малъараб материал такрар гъаби; 2. Цалдохъабазул клалзул ва хъвавул калам цебетлезаби			

класс

11 класс

Гъаб программаялъ X-XI классалда рахъдал мацI малъизе бихъизабун буго анкьиде жаниб цо сагIат. Кинабниги кIиго лъагIалиде жаниб - 68 сагIат. ТIасиял классазул программаялда рекъон, авар мацIалъул аслияб курс лъугIула V-IX классазда. Гъединлъидал X-XI классазда авар мацI малъиялъул аслияб масъалалъун буго цебехун малъараб программияб материал алъул кIвар бугел баянал гъваридго ва гIатIидго такрар гъари. Программаялъ гъорлъе рачуна гъал хадур рехсарал бутIаби: практикияб стилистика ва каламалъул культура, лексикология, фразеология, фонетика, битIун аби ва битIунхъвай, рагIул гIуцIи, грамматика ва пунктуация